
Fylkesutvalgets behandling av sak 138/2024 i møte den 18.10.2024:

Vedtak:

1. Det synkende elevtallet i videregående opplæring i Innlandet tilsier behov for strukturendringer.

Framtidig skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring i Innlandet fylkeskommune utformes slik at det sikres stabile utdanningstilbud med høy faglig kvalitet. De videregående skolene må ha gode rammebetingelser for å utvikle sterke fagmiljøer og skape stabilitet for elever og skolens personale over tid.

I hver region eller tilgrensende regioner skal det være faglig kvalitet og bredde, og en god balanse mellom teoretiske, praktiske og kreative linjetilbud innen yrkesfag, studiespesialisering og alternative opplæringsmodeller. Det er viktig at elever med kreative ambisjoner i størst mulig grad har mulighet til å utvikle sine talenter.

Det skal sikres en realistisk og forutsigbar fireårig tilbudsstrukturutlysning fra og med skoleåret 2026/2027.

2. Fylkestinget vedtar følgende strukturendringer:

a)

Skoler og skolesteder som avvikles
Skarnes vgs
Dokka vgs
Skolested Dombås (Nord-Gudbrandsdal vgs)
Skolested Lom (Nord-Gudbrandsdal vgs)
Skolested Flisa (Solør vgs)
Skolested Sønsterud (Solør vgs)

b)

Utdanningstilbud som flyttes på bakgrunn av avvikling av skole/skolested
Med bakgrunn i avvikling av Skarnes vgs, flyttes ansvaret for fengselsundervisningen i Kongsvinger til Sentrum vgs.
Bygg og anleggsteknikk (BA) flyttes fra Skarnes til Sentrum vgs i Kongsvinger.
Frisør vurderes flyttet fra Skarnes vgs til Sentrum vgs. ifbm. utbygging av Sentrum vgs
Tilbud ved skolested Flisa (Solør vgs) for elektro- og datateknologi flyttes til Våler (Solør vgs.)
Teknologi og industrifag VG1 ved Dokka vgs beholdes i dagens lokaler, og underlegges Raufoss vgs administrativt. Tilbudet gis i samarbeid med lokalt næringsliv i en alternativ opplæringsmodell.
Tilbudet ved skolested Sønsterud (Solør vgs) flyttes til skolested Våler (Solør vgs)
Programfag som bør vurderes videreført på bakgrunn av avvikling av skole
Det oppfordres til at programfagene bioøkonomi og friluftsliv videreføres på hhv. Lena-Valle vgs og Nord-Gudbrandsdal vgs.

c) Fylkestinget vil også for fremtiden prioritere å ha fire naturbruksskoler.

d) Timeplanen må legges slik at det er bolker med tilstrekkelig og koordinert tid i timeplanen som kan benyttes til (program)-fag på tvers av skolesteder og linjer, for eksempel via nettskole eller sammen med andre alternative opplæringsmodeller.

3. Fylkestinget vedtar følgende endringer i tilbudsstrukturen:

Skole	Utdanningstilbud som avvikles eller flyttes
Valdres vgs.	Restaurant og matfag vg2 avvikles <i>(ivaretas med alternativ opplæringsmodell, se punkt 5)</i>
Elverum vgs.	Kunst, design og arkitektur vg1-vg3 avvikles
Hadeland vgs.	Musikk, Dans, Drama, vg1-vg3 avvikles Medier og kommunikasjon vg1-vg3 avvikles
Nord-Østerdal vgs.	Restaurant og matfag vg2 avvikles <i>(ivaretas med alternativ opplæringsmodell, se punkt 5)</i>
Øvrebyen vgs.	Salg, service og reiseliv vg1 og vg2 flyttes til Sentrum vgs

4. Avvikling av skoler/skolesteder og endringer i tilbudsstrukturen skjer med virkning fra skoleåret 2025/26, med følgende unntak:

a. Utdanningstilbudet bygg- og anleggsteknikk flyttes ikke fra Skarnes vgs før nye fasiliteter er bygget og operative ved Sentrum vgs, fortrinnsvis innen skolestart 2027/28.

b. Solør vgs, avdeling Sønsterud: Det etableres internat/hybelhus på Braskereidfoss og i påvente av dette må internatet på Sønsterud fortsatt benyttes, selv om undervisningen flyttes fra og med skolestart 2025/26.

c. Utdanningstilbudet Teknologi- og industrifag opprettholdes som en avdeling av Raufoss vgs på Dokka og organiseres som en alternativ opplæringsmodell (opplæringsmodell 2, 1+3).

d. Elektro og datateknologi flyttes fra skolested Flisa til Våler (Solør vgs.) så raskt som mulig.

5. Alternative opplæringsmodeller:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren umiddelbart initiere samarbeid med lokalt næringsliv for utvikling av alternative opplæringsmodeller med blant annet bedriftsintern opplæring. Undervisning kan skje via fjernskole/nettskole i sammenheng med praktisk opplæring i lokale bedrifter eller kommuner, og/eller via utvidet samarbeid på tvers av fylkes- og landegrensene.

I dette inngår utarbeidelse av pilotprosjekter og/eller større prosjekter som kan være fylkeskommunalt helfinansierte eller delt finansiering med bedrifter, stat, fylkeskommune og kommuner.

Fylkestinget vedtar at modell 1 (Læreløp over 4 år med støtte fra skole) og modell 2 (VG1 i skole, deretter læreløp i 3 år med støtte fra skole), utvikles og etableres som søkbare alternative opplæringsmodeller ved aktuelle skoler i Innlandet fylkeskommune.

Fylkeskommunen som skoleeier skal invitere LO, NHO og KS til samarbeid for videreutvikling av opplæringsmodeller for Innlandet. Fylkestinget vil styrke koblingen mellom skole, yrkesfagkoordinator, opplæringskontorene og lærebedriftene.

6. Utviklingsområder tilpasset næringslivets behov

6a. Bygg- og anleggsteknikk

- Lom

- o I samarbeid med LO/NHO/KS/kommune(r)/Y-nemnda/lokalt næringsliv opprettes et pilotprosjekt innen bygg- og anleggsteknikk, og organiseres etter alternativ opplæringsmodell 1 (0+4).

- Skarnes

- o Det opprettes en grunnopplæring for byggfagene som treffer en bredere del av næringslivets behov. Da kan det sikres læreløp for flere retninger som spesialisere seg til for eksempel en av følgende fagområder; murer, maler, betongarbeider, stillasmontør, blikkenslager og taktekker på bakgrunn av dette alternative VG1 løpet.

o Tilbudet gis ved Skarnes vgs, inntil det videreføres ved Sentrum vgs, og organiseres etter alternativ opplæringsmodell 2 (1+3)

6b. Restaurant og matfag

Nord-Gudbrandsdal vgs Otta, sammen med opplæringskontoret Brimi-kjøken får et utvidet ansvar for restaurant- og matfag for Valdres, Nord-Østerdal og Nord-Gudbrandsdal. Det skal utvikles et knutepunkt for mat og reiseliv på Nord-Gudbrandsdal vgs som gir gode muligheter for påkobling til tilbudet gjennom alternative opplæringsmodeller (1+3) for hele Innlandet, i første omgang med spesielt fokus på Nord-Gudbrandsdal, Nord-Østerdal og Valdres. Dette kobles sammen med fylkeskommunens satsing på Opplæringskontoret Brimi-Kjøken.

Tilsvarende er denne satsingen med på å underbygge realiseringen av et nasjonalt senter for matkultur som vi vil prioritere å etablere.

6c. Teknologi og industrifag

- Det skal opprettes et tilbud etter alternativ opplæringsmodell 2 (1+3), på Dokka spesielt rettet mot kompetansebehovene til industrien i Landkommunene, som en del av Raufoss vgs. Formålet er å utvikle en læringsmodell som bidrar til forutsigbar rekruttering av riktig kompetanse.

6d. Helsefag

- Fylkestinget ønsker å etablere en søkbar alternativ opplæringsmodell innen helse- og omsorgsfag.

Det avsettes midler til punktene 6a-d i årsbudsjett og økonomiplan for 2025-2029.

7. Storsteigen vgs. skolested Nordstumboen

Innlandet må ha et godt livsmestringstilbud til elever som trenger et særlig tilrettelagt tilbud. Fylkeskommunen vil derfor utfordre kommuner og stat til å finne en finansieringsordning som gjør at Nordstumboen blir et spleiselag der fylkeskommunen finansierer sin lovpålagte opplæringstjeneste som i resten av fylket. Inntil dette er utredet må Nordstumboen løses for seg.

På bakgrunn av dette, ber fylkestinget om et 3-årig prosjekt med mål å belyse finansieringsløsninger for denne gruppen elever, i tillegg til hvilke alternative modeller som eventuelt kan erstatte dette viktige tilbudet. Kommuner oppfordres til prosjektdeltagelse og medfinansiering. Prosjektrapport skal til politisk behandling før endelig vedtak om videre framtid for Nordstumboen gjøres, senest desember 2027.

Vi ber Fylkeskommunedirektøren komme tilbake til Hovedutvalg for utdanning ila. første kvartal 2025 med en prosjektskisse som beskriver innhold, utfordringer og muligheter i det 3-årige prosjektet. Dette inkluderer evt. tilpasninger for å tilfredsstillende gjeldende lovkrav.

8. Ivaretagelse av elever med særskilte behov

Opplæringslovens krav som gjelder elever med funksjonsnedsettelse eller særskilte behov sin rett til tilpasning på videregående er førende for innretning og drift av Innlandets videregående skoler. Fysisk tilgjengelighet på skolen gjennom universell utforming og annen tilrettelegging av skoler, undervisning, bøker og eksamen skal sikre likeverdige rammer og muligheter uavhengig av skolested.

9. Skoleskyss

Fylkestinget ønsker å sikre et godt lag rundt eleven og jobbe for at det blir færrest mulig borteboere. Der elever får lengre reisevei som følge av ny skolestruktur, må det sørges for et best mulig reisetilbud. Fylkestinget ber om at det utvikles bedre transportløsninger for å få ned reisetiden, Hovedutvalg for samferdsel involveres i arbeidet.

10. Borteboere

a. Fylkestinget vil videreføre, styrke og utvikle den fylkeskommunale borteboerordningen. Denne skal sikres fast finansiering i årsbudsjett og økonomiplanperioden. Ordningen skal bidra til økonomisk utjevning.

b. Det skal etableres voksenkontakt for borteboere ved alle skoler som skal veilede og hjelpe borteboerne. Her vil fylkeskommunen bidra til å etablere en kultur for gjensidig læring og utveksling av erfaring mellom skolesteder for å lære av hverandre for å finne og utvikle gode løsninger.

11. Arbeid med inkludering

Fylkestinget prioriterer arbeidet med å redusere utenforskap, øke folkehelsen og i større grad enn i dag få unge voksne inn i videre studier og arbeidsliv, derfor skal fylkeskommunen søke partnerskap med andre aktører som NAV, NHO, LO og KS.

I dag har vi 7500 mennesker i aldersgruppen 20-30 år som ikke er i jobb eller utdanning. Her må vi finne flere metoder som gjør det trygt å delta i felleskapet.

Fylkeskommunen tar et forsterket ansvar for fagutvikling gjennom de bestående fagutviklingsnettverkene, med mål om at elevene går ut at grunnskolen med høyere grunnskolepoeng.

Fylkestinget mener helheten i det som nå gjøres med alternative opplæringsmodeller, arbeid med inkludering, re-kvalifisering og borteboerordninger henger sammen. Det er avgjørende viktig at vi både internt og eksternt finner sammen i tiltakene.

12. Skolehelsetjeneste

Innlandet fylkeskommune må legge til rette for samarbeid mellom bostedskommune, vertskommune, fagopplæringskontorene og fylkeskommune innen skolehelsetjenesten.

13. Vedtak knyttet til avhending, vesentlige endringer eller ny bruk av bygg og investeringer som følge av strukturendringene legges frem for behandling i fylkestinget. Konsekvenser for klima, natur og miljø skal belyses i arbeidet.

14. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren utrede behov og økonomiske konsekvenser knyttet til etablering av internat/hybelhus på Otta, Vinstra og Våler.

Internat/hybelhuskapasitet skal skaffes/etableres. Dette kan skje i fylkeskommunal, kommunal eller offentlig/privat samarbeidsregi. Konsekvenser for klima, natur og miljø skal belyses i arbeidet.

15. Personalmessige konsekvenser:

a) Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren sørge for at omstillings- og nedbemanningsprosesser som iverksettes som følge av vedtak i denne saken, gjennomføres på en forutsigbar, inkluderende og ryddig måte med god medvirkning fra ansattes organisasjoner.

b) Fylkestinget ber om at omstillingsmidler for iverksettelse av personalpolitiske virkemidler tas inn i behandlingen av årsbudsjett/økonomiplan 2025 - 2028.

Behandling:

Wenche Kristin Haug Almestrand (FrP) fremmet på vegne av FrP følgende helhetlige forslag:

1. Det synkende elevtallet i videregående opplæring i Innlandet tilsier behov for tilpasning av kapasiteten i skole- og tilbudsstrukturen.
2. Fylkestinget i Innlandet vil gi elevene makt til å bestemme over egen skolehverdag og innfører fritt skolevalg.

3. Innlandet fylke endrer finansieringen av de videregående skolene til en ordning der pengene følger eleven.
4. De videregående skolene gis større frihet til å tilpasse tilbudet ved de respektive skolene til etterspørselen fra elevene.

Aud Gunnhild Hove (SP) fremmet på vegne av SP, KrF, SV, PP, R, V og INP følgende helhetlige forslag:

1. Innlandssamfunnet står ovenfor store endringer i demografien. Vi blir færre unge og flere eldre. Det at vi blir flere eldre er ikke i seg selv en utfordring, men med det rike ressursgrunnlaget Innlandet har, er det avgjørende at vi har tilgang på den kompetansen som samfunnet vil kreve fremover. Vi er avhengig av at flere bor og trives i hele Innlandet, både i byene og distriktene. Høringsprosessen knyttet til ny skole- og tilbudsstruktur har gitt fylkeskommunen et godt kunnskapsgrunnlag for å målrette tiltak slik at man kan snu demografiutfordringer til nye muligheter, både for lokalsamfunn, næringslivet og fylkeskommunen. Innlandsstrategien og nasjonal politikk skaper muligheter for at flere skal kunne bosette seg og skape seg et godt liv i Innlandet. En avgjørende faktor for å kunne realisere disse mulighetene er å sikre tilgang på kompetanse og å kunne tiltrekke seg nye innbyggere og ny arbeidskraft i hele fylket.
2. Fylkestinget ønsker ikke å gjøre store endringer i skolestrukturen på nåværende tidspunkt og mener det må brukes tid for å omstille og utvikle våre videregående skoler. Fylkestinget er opptatt av at vi nå må jobbe godt og målbevisst for å sikre en tilbudsstruktur som svarer på samfunnets behov og som gjør at færrest mulig må flytte på hybel eller bruke mange timer på buss for å få et studietilbud. Gratisprinsippet må ligge til grunn for vår planlegging og sikre at alle skal ha lik rett og mulighet til videregående utdanning. Opplæringslovens bestemmelser om et trygt og godt skolemiljø er også førende.
3. På bakgrunn av innspillene gitt i høringsprosess vedtar derfor fylkestinget at skole- og tilbudsstrukturen videreføres og at man i samarbeid med kommuner, skoler og næringsliv arbeider videre med målretting og konkretisering av tiltak for å sikre framtidens kompetanse. Vi er avhengig av å sikre at flere får utdanning og blir inkludert i arbeidslivet. Her er samspillet mellom fylkeskommune, arbeidsliv, kommuner og lokalsamfunn avgjørende.
4. Fylkestinget mener at den avsluttede høringsprosessen har gitt et utfyllende kunnskapsgrunnlag til fylkeskommunen sitt saksgrunnlag. Ungdommens egne innspill må særlig vektlegges. Fylkestinget er opptatt av at det engasjementet som høringen har skapt skal påvirke fylkeskommunen sitt videre arbeid og prosess. Vår forståelse

av demokrati handler om å lytte og skape reell medvirkning i de fylkeskommunale beslutningsprosessene. En stor endring av skolestruktur, ensidig avgjort fra fylkeskommunen uten å vise at man tar høringsinnspill på alvor, vil på nåværende tidspunkt skade forståelsen av medvirkning og respekten for demokratiske prosesser.

5. Fylkeskommunedirektøren bes i forbindelse med revidering av partnerskapsavtalene med de interkommunale politiske rådene om å fremme en sak for videre forankring og dialog med kommuner og arbeidsliv om fremtidas skole- og tilbudsstruktur.

Votering:

Innstillingen fra hovedutvalg for utdanning og forslag fremmet av Almestrand (FrP) og Hove (Sp) ble satt opp mot hverandre.

Forslag fremmet av Wenche K Haug Almestrand (FrP): Falt med 1 stemme avgitt av FrP.

Forslag fremmet av Aud Hove (SP): Falt med 6 stemmer avgitt av: Sp 3, R 1, Sv 1, INP 1.

Innstilling fra hovedutvalg for utdanning: Vedtatt med 8 stemmer avgitt av: Ap 5, H 2, MDG 1.
